

ANNA VILBORG EINARSDÓTTIR

FAGHÓPAR NVL OG ÍSLENSKIR FULLTRÚAR ÞEIRRA

Norrænt tengslanet um nám fullorðinna, NVL (s. Nordiskt Nätverk för Vuxnas Lärande) er norrænn samstarfsvettvangur á vegum Norrænu ráðherranefndarinnar. Starfsemi NVL á Íslandi er vistuð hjá Fræðslumiðstöð atvinnulífsins (FA) og njóta báðir aðilar áhrifa samlegðarinnar. NVL á Íslandi er nú að ljúka sínu fjórða starfsári.

NVL á Íslandi hefur valdið straumhvörfum í fullorðinsfræðslu á Íslandi því að þeim sem tekið hefur þátt í umræðunni um fullorðinsfræðslu á landinu hefur fjölgað verulega. Umræðuefni, sem ekki hefur þótt ástæða til að ræða fyrr, hafa verið tekin upp. Þar má nefna umræðu um lýðræði og menntun, færni í atvinnulífinu og gæði í fullorðinsfræðslu. NVL hefur þar að auki beint sjónum fullorðinsfræðsluaðila að raunfærnimati, fjarkennslu og kennslu kennaraefna. Þátttakendum í málstofum og ráðstefnum á vegum NVL og samstarfsaðila hefur fjölgað verulega og hafa þeir aldrei verið fleiri. Árið 2005 voru þátttakendur 106, árið 2006 voru þeir 223 og 329 þátttakendur sýndu viðburðum á vegum NVL áhuga árið 2007. Þátttakendur komu frá ólíkum stofnunum, stærsti hópurinn kom frá fræðslu- og símenntunarmiðstöðvum og stéttarfélagum. Í næststærsta hópnum voru fulltrúar frá fræðsluaðilum atvinnulífsins og formlegri fullorðinsfræðslu á Íslandi, þriðji stærsti hópurinn var þátttakendur frá háskólum og opinberum stofnunum.

NVL OG STARFSEMI FAGHÓPA NVL Á ÍSLANDI

Í NVL eru fulltrúar frá hverju norrænu landanna auk sjálfstjórnarríkjanna Þriggja, Grænlandi, Álandseyjum og Færeyjum. Fulltrúar NVL í hverju landi hafa umsjón með og bera ábyrgð á starfi eins eða fleiri faghópa og hvert þessara landa á sæti í einum eða fleiri faghópnum.

Starfsemi faghópanna er afar fjölbreytt og spannar yfir svið eins og náms- og starfsráðgjöf, raunfærnimat, fullorðinsfræðslu í formlega skólakerfinu, eldra fólk í atvinnulífinu, fjarkennslu, atvinnulíf fyrir alla, lestrarráð, kennslufræði og rannsóknir og gæðamál í fullorðinsfræðslu. Fjöldi þeirra Íslendinga, sem á einn eða annan hátt, taka þátt í þessu norrænu samstarfi eða á vegum þess eru nú alls á þriðja tug.

Afar öflug og frjó starfsemi fer fram í faghópnum og hefur

starf þeirra lagt mikilvæg lóð á vogaraskálarnar í umræðu um fullorðinsfræðslu á Íslandi. Hér á eftir fer kynning á nýjstu verkefnum og útgáfu faghópanna og því sem hæst ber í starfsemi þeirra um þessar mundir.

KENNSLUFRÆÐI FULLORÐINNA

NVL-faghópurinn um kennslufræði fullorðinna var stofnaður í framhaldi af NVL-ráðstefnu um sama efni í Hässleholm í Svíþjóð í september 2006. Í hópnum sitja fulltrúar frá öllum norrænu löndunum af ólíkum vettvangi fullorðinsfræðslu og situr Sigrún Jóhannsdóttir, sérfræðingur FA, í faghópnum.

Hlutverk hópsins er að þróa samnorræn endurmenntunarnámskeið fyrir kennara, leiðbeinendur og forystufólk á breiðu sviði fullorðinsfræðslu. Námskeiðin eiga að stuðla að því að búa fyrrgreinda aðila undir að sinna breytingum í fræðslustarfi í takt við breytingar í lífsháttum og atvinnulífi. Verkefni faghópsins hefur hingað til falist í að finna hagnýt norræn dæmi um nýjungar í kennsluháttum eða skipulagi og setja saman tilraunanámskeið sem mætti síðan útfæra áfram að loknum tilraunum.

Vinnan hefur falist í því að heimsækja framsækjar fræðslustofnanir og fræðslueldir fyrirtækja og útbúa lýsingar á því sem þar fer fram. Eftir heimsóknirnar var valið úr það efni sem hópnum fannst áhugaverðast og samræmdest best þeim markmiðum sem sett voru um vinnu hópsins.

Eftirfarandi þrjú tilraunanámskeið hafa nú verið sett saman:

1. Kennarinn sem þjálfari í sjálfstýrðum hópi, haldið undir stjórn Team Academi í Jyväskylä í Finnlandi.
2. Nánd og samskipti – trúflun og breytingar, haldið af Tietgen í Odense og Performers House í Silkeborg í Danmörku.
3. Um greiningu fræðsluþarfa, haldið af menntavísindasviði Háskóla Íslands.

Nánari upplýsingar um faghópinn kennslufræði fullorðinna

Anna Vilborg Einarsdóttir

og verkefni hans eru aðgengileg á síðunni <http://www.nordvux.net/page/581/vuxenpedagogik.htm>.

GÆÐI Í FULLORÐINSFRÆÐSLU

Gæði og gæðamál eru meðal þeirra málefna sem talin eru sérstaklega mikilvæg í stefnuskrá ráðherranefndarinnar fyrir árin 2008–2010 sem og í Menntaáætlun ESB (e. The Lifelong Learning Programme), sem Ísland er aðili að í gegnum EES-samninginn. Norræna ráðherranefndin hefur lagt sérstaka áherslu á fullorðinsfræðslu og að hún skili bæði einstaklingnum og samfélaginu sem mestu. Í tengslum við þetta hefur NVL á síðastliðnum árum unnið ötullega að eflingu gæða innan fullorðinsfræðslu og í því skyni var settur á laggirnar norrænn vinnuhópur um gæði. Sigríður Ágústsdóttir, þróunarstjóri Tækniskólans, hefur starfað með hópnum frá upphafi en fulltrúi Íslands í hópnum í dag er Guðfinna Harðardóttir frá FA.

Meginverkefni gæðahóps NVL árið 2008 fólst í að taka saman og gefa út skýrslu um gæðamál í fullorðinsfræðslu á Norðurlöndunum. Í kjölfar útgáfunnar var haldin ráðstefna um efnið í sænska smábænum Nynäshamn dagana 14. og 15. maí 2008. Þar komu saman um 85 gestir og fyrirlesarar frá öllum norrænu löndum, Norræna ráðherranefndinni og framkvæmdastjórn ESB. Á ráðstefnunni var rætt nokkuð vítt um gæði og gæðamál og skýrsla NVL-hópsins kynnt. Skýrslunni er ætlað að varpa ljósi á hvernig unnið er með gæðastjórnun og gæðamál og hvernig þróun gæðamála í fullorðinsfræðslu er háttað á Norðurlöndunum. Megininntak skýrslunnar mynda norræn greiningardæmi (e. cases) þar sem sagt er frá ýmsum verkefnum og aðferðum sem miða að því að auka gæði í fullorðinsfræðslu.

Upplýsingar um verkefni og skýrslu faghópsins um gæði í fullorðinsfræðslu bæði á Norðurlandamálunum og ensku má nálgast á <http://www.nordvux.net/page/578/kvalitetsnatverk.htm>.

Í hverju norrænu landanna starfar einnig bakhópur sérfræðinga sem hefur það hlutverk að styðja við starf norræna faghópsins og að leggja lóð á vogarskálarnar hvað varðar gæði í fullorðinsfræðslu í hverju landi. Íslenska bakhópin skipa þau Emil Björnsson, þekkingarneti Austurlands; Guð-

finna Harðardóttir, FA; Gylfi Einarsson, Iðunni – fræðslusetri; Kristín Njálisdóttir, Lands- og Sveitamennt og Sigríður Ágústsdóttir, Tækniskólanum áður Fjöltækniskóla Íslands, ásamt fulltrúa NVL á Íslandi.

Hópurinn lagði til og vann greiningardæmi í skýrslu norræna hópsins um gæði í fullorðinsfræðslu og setti saman skýrslu um stöðu gæðamála í fullorðinsfræðslu á Íslandi, Kvalitet í voksnes læring í Island. Skýrsluna má finna á vef NVL, www.nordvux.net.

NÁMS- OG STARFSRÁÐGJÖF

Hópur norrænna náms- og starfsráðgjafa tekur virkan þátt í faghópi NVL um náms- og starfsráðgjöf fyrir fullorðna. Fulltrúar Íslands í faghópnum eru Fjola María Lárusdóttir FA, Anna Sigurðardóttir, menntavísindasviði Háskóla Íslands, og Gunnlaug Hartmannsdóttir hjá embætti Tollstjóra.

Meginhlutverk hópsins er að skoða hvernig staðið er að náms- og starfsráðgjöf fyrir fullorðna á Norðurlöndunum um leið og sjónarhorninu er beint að hugsanlegum leiðum og aðferðum sem efla náms- og starfsráðgjöf fyrir fullorðna í atvinnulífinu.

Meginmarkmið faghópsins er að miðla reynslu í ráðgjöf fyrir fullorðna og að kortleggja hvernig staðið er að skipulagi og framkvæmd ráðgjafar í fullorðinsfræðslu í hverju norrænu landanna.

Annað markmið faghópsins er að skoða hvort og með hvaða hætti menntun náms- og starfsráðgjafa á Norðurlöndunum tekur mið af fullorðnum íbúum landanna og sértækum þörfum þeirra fyrir náms- og starfsráðgjöf. Gert er ráð fyrir að niðurstöður þessarar vinnu verði grunnur að framtíðarskipulagi á menntun náms- og starfsráðgjafa, hugsanlega fyrsta skref að norrænni meistaragráðu í náms- og starfsráðgjöf.

Meira um ráðgjafarnetið er á <http://www.nordvux.net/page/580/vagledning.htm>.

ÁHRIF OG ÁRANGUR NÁMS- OG STARFSRÁÐGJAFAR

Guðbjörg Vilhjálmisdóttir, dósent í náms- og starfsráðgjöf á félagsvísindasviði HÍ, er fulltrúi Íslands í faghópi NVL um áhrif

Íslenskir þátttakendur á ráðstefnu um gæði í fullorðinsfræðslu í Nynäshamn dagana 14. og 15. maí 2008.

og árangur náms- og starfsráðgjafar fyrir fullorðna. Markmið faghópsins er að skoða opinbera stefnumörkun náms- og starfsráðgjafar fyrir fullorðna, þróun ráðgjafarinnar og gæði ásamt rannsóknum á fræðasviðinu.

Meginspurningarnar hafa snúist um að skoða áhrif og árangur ráðgjafarinnar frá sjónarhorni einstaklingsins og stjórnskipulegri uppbyggingu sviðsins í hverju norrænu landanna. Hverju hefur ráðgjöfin skilað, hvaða áhrif og árangur hefur verið mikilvægt að finna en ekki fundist?

Faghópurinn hefur kortlagt hvort, hvaða og hvers konar rannsóknir fyrirfinnast á fræðasviðinu ásamt því að skrá hvers konar áhrif og árangur ráðgjöf fyrir fullorðna hefur haft í för með sér og hvert umfang þeirra er. Markmið kortlagningarinnar er tvíþætt, annars vegar að aðstoða við þróun verkfæris sem nýtist í menntun náms- og starfsráðgjafa á Norðurlöndunum og hins vegar að þróa verkfæri sem nýtist sem viðmið í evrópsku umhverfi. Með þessu getur faghópur NVL haft áhrif á þróun áhrifaríkrar ráðgjafar í Evrópu og tekið þátt í að breyta stefnumótun í ráðgjöf í þá veru að hún feli í sér félags-, efnahags- og persónulega þætti.

Kortlagningin hefur einnig dregið nýjar spurningar fram í dagsljósið sem leitast verður við að svara í áframhaldandi starfi faghópsins. Nýlegar niðurstöður faghópsins nýtast í sams konar verkefnum á Norðurlöndunum og í gegnum European Lifelong Guidance Policy Network, ELGPN og CEDEFOP getur faghópurinn miðlað niðurstöðum sínum og tillögum á evrópskum grunni.

Meira um niðurstöðurnar og starfsemi hópsins og þátttakendur fást á heimasíðu NVL, <http://www.nordvux.net/page/593/effekteravvuxenvagledning.htm>.

RAUNFÆRNIMAT

Fjola María Lárusdóttir, sérfræðingur FA, og Heimir Jón Guðjónsson, kennslustjóri FB, sitja í faghópi NVL um raunfærnimat. Faghópurinn er ráðgefandi fyrir SVL (Styrgruppen for voksnes læring) og NVL um raunfærnimat.

Markmið faghópsins er að safna saman fyrirmyndardæmum frá Norðurlöndunum. Faghópurinn hefur nú þegar gert samanburðarrannsókn á því hvað verið er að meta hjá

DISTANS-hópurinn um fjarnám og upplýsingatækni. Frá vinstri: Torhild Slátto, Jyrki Käppi, Elisabeth Isaksen, Jørgen Grubbe, Hróbjartur Árnason og Anna Vilborg Einarsdóttir.

einstaklingum á Norðurlöndunum. Niðurstöður þeirrar rannsóknar eru í skýrslunni Validering i de nordiska länderna en hún byggist aðallega á þróunarverkefnum á framkvæmd raunfærnimats á Norðurlöndunum frá árinu 2006.

Upplýsingar um starf faghópsins og skýrslan sjálf eru aðgengileg bæði á ensku og sænsku á slóðinni <http://www.nordvux.net/page/573/validering.htm>.

Myndaður hefur verið sérfræðingahópur um raunfærnimat á Íslandi. Í honum eru Arnheiður Gígja Hermannsdóttir, Mími-símenntun; Björn Garðarsson, Fagráði verslunar og þjónustu; Auður Þórhallsdóttir, Samskipum; Heimir Guðjónsson, FB og Iðunn Kjartansdóttir, Iðunni – fræðslusetri. Stefnir er að hagnýtu kerfi um raunfærnimat árið 2009.

ELDRI BORGARAR Í ATVINNULÍFINU

Faghópurinn vinnur að málefnum eldri borgara í atvinnulífinu og beinir starfi sínu einkum til fræðsluaðila, skipuleggj-

enda fræðslumála og stjórnenda. Á Íslandi vinnur nefnd að gerð laga um málefni eldri borgara og hefur sú nefnd m.a. leitað ráða hjá Bernharði Guðmundssyni, fulltrúa Íslands í faghópi NVL.

Markmið faghópsins eru að hafa áhrif á viðhorf samfélagsins til eldri starfsmanna, taka þátt í að þróa eða kortleggja stefnu mannauðsverkefna með hliðsjón af óskum eldri borgara í atvinnulífinu. Hópurinn hefur hagsmuni eldri borgara að leiðarljósi og vill kynna þá fyrir þeim sem marka stefnuna ásamt því að kynna hvernig maður vinnur að auknum og bættum möguleikum eldri starfsmanna.

Faghópurinn kynnir hagsmunamál sín í bæklingi og meðlimir faghópsins eru sýnilegir og virkir á málþingum og ráðstefnum. Í skýrslu, sem unnin er af faghópnum og verður lögð fram á haustmánuðum, eru settar fram tillögur til þeirra aðila sem sinna og bera ábyrgð á málaflokknum. Í skýrslunni er lögð mikil áhersla á að fræðsla til eldri starfsmanna sé á þeirra forsendum þannig að þeir njóti sín á vinnustað um leið og reynsla þeirra og þekking er metin á vinnustaðnum og nýtist sem best samfélaginu til handa. Faghópurinn mun fylgja tillögnum eftir og er líklegt að skipan hans taki mið af því starfi.

Meira um verkefni faghópsins á <http://www.nordvux.net/page/570/aldreiarbetslivet.htm>.

FJARKENNSLA, FJARNÁM OG UPP- LÝSINGATÆKNI

Hróbjartur Árnason, lektor á menntavísindasviði HÍ, er fulltrúi Íslands í faghópi NVL um fjarkennslu, fjarnám og upplýsingatækni. Faghópurinn heldur úti heimasíðu á slóðinni <http://distans.wetpaint.com> sem er opin og aðgengilegur vettvangur fyrir verkefni, aðferðir og umræðu um fjarkennslu, fjarnám og upplýsingatækni allra áhugasamra.

Markmið faghópsins er að efla og auka notkun tæknilegra verkfæra og aðferða í fjarkennslu í fullorðinsfræðslu á Norðurlöndunum með því að miðla reynslu og bjóða þeim sem taka ákvarðanir og helstu sérfræðingum Norðurlandanna til samtals og samstarfs á málþingum á vegum faghópsins.

Árið 2007 hófst röð ráðstefna og málþinga í hverju nor-

rænu landanna á vegum faghópsins. Fyrsta ráðstefnan fjallaði um vinnustaðanám, önnur um uppeldis- og kennslufræðilega þætti fjarkennslu, þriðja um Web 2.0 verkfæri og notkun þeirra, fjórða um skipulag fjarkennslu og á þeirri fimmtu var horft til framtíðar varðandi fjarkennslu, fjarnám og upplýsingatækni. Næsta ráðstefna faghópsins verður á Íslandi þann 1. desember 2008. Þema málþingsins og heiti þess er Hvað getur upplýsingatækni gert fyrir æðri menntun?

- Hvernig getur upplýsingatækni stutt við nám og kennslu í æðri menntun?
- Hver er reynsla háskólanna og nemenda þeirra?
- Gagnlegar aðferðir kennslufræði fullorðinna
- Gildir
- Greiningardæmi (e. cases)

Upptökur af fyrri ráðstefnum fjarkennsluhópsins og meira um starfsemi hans er á slóðinni <http://www.nordvux.net/page/574/distansnatverk.htm>.

LESTRARRÁÐIÐ – KAN-VERKEFNIÐ

Guðmundur B. Kristmundsson, dósent við menntavísindasvið Háskóla Íslands, hefur starfað með hópi fólks á Norðurlöndum við að kortleggja kennslu í norrænum málum fyrir fólk með annað móðurmál en norrænt, oft nefnt KAN-verkefnið. Í því starfi hefur verið lögð sérstök áhersla á þá einstaklinga sem minnsta menntun hafa, eða 5–7 ára skólagöngu alls. Í hópnum er fólk sem er illa læst eða jafnvel ólæst á eigin tungumál. Nú eru um 18.000 manns í þessum hópi á Norðurlöndum í lestrarnámi. Þessi hópur hefur því miður ekki verið skilgreindur hér á landi. Alls sækja nú um 127.500 innflytjendur í öllum norrænu löndunum námskeið í tungu þess lands sem þeir búa í. Mikill munur er á framboði námskeiða fyrir innflytjendur í löndunum og sem dæmi má nefna að tímamagn hleypur á bilinu 150 til 3000 á einstakling og kennsluhættir eru með ýmsu móti. Það er ljóst að þjóðirnar geta lært talsvert hver af annarri, bæði hvað skipulag og kennsluhætti varðar. Nú eru uppi hugmyndir um að halda starfi KAN-hópsins áfram og leggja áherslu á að kanna og kynna leiðir sem hafa gefið góða raun; benda á skipan sem leiðir bæði til aukinnar færni í máli og aukinnar getu til að

samlagast öðru fólki í samfélaginu; kanna sveigjaleika í náminu sem gæti hentað sem allra flestum og skoða frekar en gert hefur verið hvernig námið hentar nemum, einkum þeim sem búa á fámennum svæðum. Verkefnið er afar áhugavert og getur vonandi orðið til þess að auka og bæta stöðu vinnandi fólks sem hefur annað mál en norrænt að móðurmáli, bæði í einkalífi og á vinnumarkaði.

Skýrsla KAN-hópsins kom út í lok síðasta árs og ber heitið Alfabetiseringsutbildning i Norden. Skýrsluna má finna á slóðinni <http://www.nordvux.net/page/575/alfaradet.htm> og þar má einnig lesa meira um starfsemi lestrarráðsins.

ATVINNULÍF FYRIR ALLA

Á vegum NVL starfar faghópur sem safnar saman upplýsingum, miðlar þeim og ræðir meðal fulltrúa þeirra hópa á Norðurlöndunum sem mæta hindrunum í atvinnulífi. Sjónum er sérstaklega beint að innflytjendum og þeim sem eru þroska- og/eða hreyfihamlaðir.

Markmið hópsins er að kortleggja hvaða þekkingar er þörf í samfélaginu, á vinnustöðunum og hjá einstaklingunum svo að þeir geti upplifað sig sem virka og mikilvæga þátttakendur í atvinnulífinu.

Á árinu 2008 stóðu fulltrúar faghópsins fyrir málþingum í hverju norrænu landanna. Á Íslandi var málstofan haldin þann 28. maí 2008. Á ráðstefnunni fjallaði fólk með þroskahömlun um atvinnumál, skólamál og frístundir með hliðsjón af eftirtöldum spurningum:

1. Hvernig getur norræna velferðakerfið lagt sitt af mörkum til að nýta kosti og styrk allra þjóðfélagsþegna?
2. Hvernig má draga úr fyrirframgefnum viðhorfum og fordomum hjá fjölmiðlum, stofnunum og starfsfólki, gagnvart einstaklingum með þroskahömlun?
3. Hvernig má auka fræðslu, rannsóknir og þróunarvinnu þannig að það verði sameiginleg reynsla og kunnátta allra?
4. Hvernig má auka möguleika og val einstaklinga með þroskahömlun til vinnu og menntunar?
5. Hvað er atvinnumarkaður og hvað er fullgild þátttaka í atvinnulífinu?

Þátttakendur á námskeiði um kennslufræði fullorðinna í Finnlandi 2008.

Þór Ingi Danielsson er fulltrúi Íslands í faghópnum. Frekari upplýsingar um starfsemi hópsins er á <http://www.nordvux.net/page/610/læringpaarbeidsplassenhindringer.htm>.

FRÆÐSLA FYRIR FANGA

Fulltrúar faghópsins um fræðslu fanga koma úr fangelsismálastofnunum á Norðurlöndunum og þeim fræðslustofnunum sem sinna fræðslumálum fanga. Erlendur Baldursson Fangelsismálastofnun og Ingis Ingason, kennslustjóri á Litla-Hrauni, eru fulltrúar í faghópnum.

Markmið faghópsins er að miðla reynslu, hafa frumkvæði að og blása lífi í norræn þróunarverkefni í fræðslumálum fanga ásamt því að gefa kennurum og öðrum fræðsluaðilum, sem hafa afskipti af fræðslumálum fanga, tækifæri til að hittast og deila reynslu landanna. Faghópurinn hefur staðið fyrir ráðstefnum og málstofum sem hafa verið afar vel sóttar. Þátttakendur hafa komið úr ýmsum áttum, þar hafa verið fangar, nemendur, fulltrúar frjálsra félagasamtaka, háskóla-fólk, kennarar, starfsfólk fangelsa og fulltrúar fangelsismála. Mikil og góð umræða hefur átt sér stað um bætt skipulag

á menntunarmálum fanga, notkun upplýsingatækni til fjar-kennslu ásamt náms- og starfsráðgjöf þeim til handa meðan á afplánun stendur.

Faghópurinn vinnur að samnorrænu verkefni, stórrannsókn um menntun fanga á Norðurlöndunum. Kortlagning á stöðunni í hverju norrænu landanna hefur farið fram og skýrsla um menntun fanga er væntanleg innan tíðar og verður hún þýdd á ensku.

Meira um starfsemi þess er á slóðinni <http://www.nordvux.net/page/373/page.htm>.

FORMLEG FULLORÐINSFRÆÐSLA

Helen Williamsdóttir Gray, forstöðumaður Starfsmennta-deildar hjá Iðunni – fræðslusetri, er fulltrúi Íslands í faghópnum um formlega fullorðinsfræðslu.

Markmið faghópsins eru fjölbætt. Meginhlutverk hans er að miðla upplýsingum um formlega fullorðinsfræðslu milli norrænu landanna með því að safna saman reynslusögum hjá fagfólki á ólíkum sviðum fullorðinsfræðslu, bera saman framkvæmd fullorðinsfræðslu á Norðurlöndunum, kynna fyrir myndarverkefni og hvetja til umræðu um málaflokkinn sem um leið veitir nýja sýn og skapar ný úrræði. Faghópnum er einnig ætlað að benda á möguleg þróunarverkefni í löndunum, skapa umræðuvettvang með ráðstefnum og málþingum auk þess að koma með tillögur að rannsóknum.

Á árinu 2008 fékk faghópurinn Nordplus-styrk til að vinna að verkefni sem hefur það markmið að reyna að lýsa því hvernig fullorðnir námsmenn upplifa og skilja hugtakið gæði í fullorðinsfræðslu á Norðurlöndunum. Einnig er hafinn undirbúningur að norrænni ráðstefnu um fræðslu fullorðinna sem verður haldin í september 2009 í Reykjavík.

Faghópurinn hefur kortlagt og stillt upp möguleikum fullorðinna til starfsmenntunar og gaf út skýrslu um verkefnið Möguleikar fullorðinna til starfsmenntunar á Norðurlöndunum (Möjligheter för vuxna att få yrkesutbildning i de nordiska länderna – en översikt).

Skýrslan er á <http://www.nordvux.net/page/102/vuxnaslarandeinordenoversikt.htm> og nánari upplýsingar um faghópinn á <http://www.nordvux.net/page/577/formellvux-enutbildning.htm>.

RANNSÓKNIR Í FULLORÐINSFRÆÐSLU

Athyglisverðar rannsóknir á fullorðinsfræðslu og atvinnulíf-inu standa víða yfir á Norðurlöndunum. Þótt rannsakendur á Norðurlöndunum tengist bæði persónulega og í gegnum rannsóknastofnanir er aukin þörf á miðlun upplýsinga milli rannsóknasviða, milli rannsakenda og milli framkvæmdaaðila. Þörf er á miðlun upplýsinga um norrænar rannsóknir sem eru í gangi, nýjar niðurstöður þeirra, fræðigreinar og ráðstefnur sem geta eftt faglega þekkingu, aukið dreifingu og nýtingu rannsóknarniðurstaðna og um leið stutt við norræn einkenni, birtingarmynd og sjálfsmynd fullorðinsfræðslu á Norðurlöndunum.

Fulltrúi Íslands í rannsóknanetinu er Jón Torfi Jónasson, forseti menntavísindasviðs Háskóla Íslands.

Á síðunni <http://www.nordvux.net/page/518/forskningsnatverk.htm> eru frekari upplýsingar um rannsóknarnetið og greinar um rannsóknir í fullorðinsfræðslu.

AÐ LOKUM

Eitt mikilvægasta verkefni NVL er að miðla upplýsingum um verkefni og fyrirmyndardæmi um fullorðinsfræðslu á Norðurlöndunum.

Á heimasíðu NVL, www.nordvux.net, eru upplýsingar um starfsemi NVL á Norðurlöndunum sem um leið gefa gott yfirlit yfir stöðu fullorðinsfræðslu.

Veftímaritið DialogWeb kemur út átta sinnum á ári og hefur að geyma viðtöl og nýjustu upplýsingar um starfsemi NVL. Einu sinni á ári kemur safn greina og viðtala út á pappír. Áskrifendur að rafrænu Fréttabréfi NVL fá í hverjum mánuði glóðvolgar fréttir af menntamálum hvers norrænu landanna, einkum fréttir af fullorðinsfræðslu og tengdum málaflokkum.

Nýir áskrifendur geta skráð sig á <http://www.nordvux.net> eða hjá fulltrúa NVL á Íslandi.

Arnþrúður Ösp Karlsdóttir hóf störf hjá Fræðslumiðstöð atvinnulífsins og tók við hlutverki fulltrúa Íslands í NVL þann 1. október 2008 er Anna Vilborg Einarsdóttir lét af störfum hjá FA.

UM HÖFUNDINN

Anna Vilborg Einarsdóttir starfaði sem fulltrúi NVL á Íslandi og sérfræðingur hjá Fræðslumiðstöð atvinnulífsins sl. ár. Auk starfsins fyrir NVL sinnti Anna Vilborg námsskrágerð og vann kynningarefni tengt námsskrám FA. Anna Vilborg lauk B.Ed.-prófi frá Kennaraháskóla Íslands, BA-prófi í dönsku og ferðamálafræði frá HÍ og M.Sc.-prófi í ferðamálafræði frá HÍ. Anna Vilborg hefur lengst af starfað við kennslu í grunn- og framhaldsskólum og kennt nemendum á öllum skólastigum, frá leikskólaaldri til fullorðinsára. Hún var fagstjóri Leiðsöguskóla Íslands í sex ár en starfar nú sem skólastjóri Endurmenntunarskóla, Tækniskólans.

ABSTRACT

NVL (Nordiskt Nätverk för Vuxnas Lärande) is a Nordic adult education network under the auspices of the Nordic Council of Ministers. FA hosts the activities of the NVL in Iceland and both parties benefit from the synergistic effect. The NVL in Iceland is now completing its fourth year.

All things considered, the launching of NVL in Iceland was a turning point in adult education for Icelanders. Subjects which had not been considered relevant have been taken up for discussion, for example democracy and education, competences in the labour market, and quality in adult education. In addition NVL has drawn the attention of adult education institutions to accreditation of prior learning, distance learning, and teachers' education. The number of those participating in the discussion of adult education has increased considerably; furthermore, participants in seminars and conferences under the auspices of NVL and its collaborators have never been as many as now. In 2005 they were 106, in 2006 they were 223, and in 2007 those who showed interest in the NVL agenda were 329. The participants came from different institutions, the largest number coming from educational and lifelong learning centres, and the trade unions. The second largest group was from the educational bodies of the labour market and the formal adult education in Iceland; the third group was from the universities and official institutions.